UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tyrocinium Theologicum

Francolini, Baldassare

Herbipoli, 1710

§. 4. De horum librorum authoritate, Interpretibus, Allegationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39295

Visual Library

Cùm ad Sacrosanctæ. de Sentent. excommunicat. Joannis XXII. Aliæ verò secundæ partis ita citantur. ex. gr. *Extravag. super Gentes, de consuetudine.*

§. III.

De horum Librorum auctoritate & Interpretibus.

7. QUamvis autem ex his quinque partibus conflatum sit Corpus Juris Canonici; non omnium tamen par est auctoritas, nam quatuor posteriores partes continent decreta Pontificum, vel Conciliorum habentium vim condendi leges pro tota Ecclesia; decretum verò Gratiani continet ex parte SS. Patrum sententias, qui ùt tales non habuerunt hanc potestatem. Præterquam quòd priores illas quatuor partes compilari jusserunt, & confirmârunt ipsi Pontifices, siquidem Decretales approbavit Gregorius IX. sextum Decretalium Bonifacius VIII. Clementinas Clemens V. & Joannes XXII. Decretum autem

Gratiani non fuit ſic approbatum: non enim illum tanquam librum legalem authenticavit Gregorius XIII. Paſtorali, quæ ei præfixa legitur, ſed ſolùm edi curavit & juſſit, eo modo expurgatum, ut in poſterum ſine mendis, quæ in ipſum irrepſerant, legi poſſet.

8. In totum Gratiani decretum ſcripſerunt ſequentes DD. Guido de Bayſio dictus vulgo Archidiac. Bononienſis; Ægidius de Bellamera; Dominicus dictus à S. Geminiano, qui & ideo citari ſolet Geminianus; Joan. à Turrecremata Cardin. S. Sixti; Jo. Antonius à S. Gregorio, alio nomine, Præpoſitus Mediolanenſis, & Card. Alexandrinus; Ludovicus Bologninus &c.

9. In quinque libros Decretalium ſcripsêre Innocentius IV., Henricus aliàs Cardin. Oſtienſis; Joannes Andreæ Bononienſis; Henricus Boich Leonenſis; Ægidius Bellamera; Baldus de Ubaldis Peruſinus; Franciſcus de

de Accoltis Aretinus; Antonius de Butrio Bononiensis; Goffredus Tranensis; Petrus de Ancharano Bononiensis; Jo. de Imola; Fortunius Garzias Hispanus; Andreas Barbatia Siculus; Philippus Decius Mediolanen.; Felinus Sandeus, Canonicus Ferrariensis, Augustinus Bertius Bononiensis &c.

10. In sextum Decretalium scripsêre Archidiaconus, Joan. Andreæ; Jo. Monachus; Petrus de Ancharano; Geminianus; Gulielmus à Monte Lauduno; Jacobus Fontanus; Philippus Francus Perusinus; Ludovicus Gomezius &c.

11. In librum Clementinarum scripsêre Bonifacius de Vitalinis; Petrus de Ancharano; Jo. de Imola; Abbas Panormitanus; Franciscus de Zabarellis Cardinalis; Gulielmus à Monte Laudano, Andreas Barbatia; Jacobus Fontanus &c.

12. Alii verò scripsêre in certos aliquot Juris Canonici Titulos, nem-

pe Didacus Covarr. scripsit Epitomen in totum quartum librum Decretalium. In eundem scripsit Jo. Antonius Præpos. Mediolanensis. Philippus Francus, & Jo. Ant. Præpos. Mediol. in Titulum de Apellationibus. Antonius Burgos Hispanus in Tit. de Emptione, & Venditione. Andreas Alciatus in Titulum de Præscriptionibus, & in Tit. de Jure Jurando Didacus Covarruvias in C. Alma Mater. De sent. Excomm. in 6. & in Clement. Si furiosius de Homicidio, & in Regulam, Peccatum, de reg. jur. in 6. & in Regulam, possessor malæ Fidei de regulis juris in 6. Marianus Sozinus Senior in Tit. de Judiciis, & in Tit. de foro comp. & in Tit. de libelli oblat. & in alios quosdam Tit. Petrus Paulus Parisius in Tit. de Probationibus, de Testibus, de Exceptionibus, de Præscriptionibus.

13. Ut autem Justinianus legibus civilibus contentis in Digestis, Codice,

dice; & Authenticis, seu Novellis præmitti voluit Instituta, quæ sunt velut Isagoge, seu Introductio ad studium Juris civilis, & quædam summa eorum quæ sunt scitu magis necessaria circa jus civile, ita Institutores Juris Canonici suas præmittere solent Institutiones Canonicas suámque Synopsim lectionibus ordinariis, quas deinde habent circa partem aliquam, seu Titulum prædictarum Decretalium. Hæc autem, ut optimè fecit Lancellottus secutus methodum institutorum Justiniani, dividi optimè solet in quatuor libros, quorum primus post præambulam disput. de jure canonico, agit de Personis Ecclesiasticis. Secundus de Rebus. Tertius de Actionibus & Judiciis. Quartus de Criminibus & Pœnis.

Disc. Quoniam fecisti paulo ante mentionem librorum continentium Jus Civile, nempe Digestorum, Codicum &c. velim hic obiter aliquam eorum notitiam mihi præbeas.

14. *Mag.* Faciam breviſſimè, ne extrra chorum ſaltare videar. Igitur jus civile quoad libros pertinet, in quibus continetur, dividitur in tres partes, quarum prima coſtat tribus digeſtis, nempe Vetere, Infortiato, & Novo. Digeſtum vetus continet viginti tres libros; Infortiatum quatuordecim; Novum duodecim. Hæc prima pars continet Reſponſa veterum Juriſconſultorum, quæ Imperatorum nutu, & voluntate, legis auctoritatem obtinuerunt.

Secunda Pars Juris Civilis dicitur Codex, qui continet novem libros, in quibus habentur conſtitutiones, & Reſcripta Imperatorum.

Tertia Pars dicitur Volumen, quod quatuor partibus conſtat, nempe Inſtitutionibus Juſtiniani Imperatoris; tribus libris Codicis, videlicet decimo, undecimo, & duodecimo; (nam priores novem continet Codex) Authenticis Conſtitutionibus

bus ejusdem Justiniani Imperatoris, & libro Feudorum.

Allegatur Jus Civile sex modis pro sex ejus partibus: Primo modo sic: *L. si quis ex argentariis, §. 1. ff de edendo*: & significatur, eam legem esse in aliquo ex quinquaginta libris Digestorum, hoc est, in lege, quæ incipit: *Si quis ex argentariis. §. 1. in titulo de edendo.* Secundo modo sic: *L. Minimè. C. de Episc. audient.* hoc est in lege, cujus initium est, *Minimè. in Codice, titulo de Episcopali audientia.* Tertio modo sic: *C. de Agricolis & Censitis. L. Cùm scimus. lib. 11.* Et significatur, eam legem non esse in novem libris Codicis, sed in uno ex tribus libris, qui habentur in volumine. Quarto modo sic: *Authent. de Lenon. §. Sancimus.* hoc est, *in Authent. de Lenonibus. §. Sancimus.* Quinto modo sic: *In lib. Feud. de prohib. Feud. alien. c. vel L. Quoniam.* hoc est, *In capite vel lege*, quæ incipit: *Quoniam, in libro Feudorum, Titulo de prohibita Feud. alienatione.* Sexto modo sic: *Instit. de Rer.*

Divis. §. Item ea. hoc est, *In Institutionibus Justiniani. Titulo de rerum divisione. §. Item ea.* Sed redeamus ad Institutum nostrum.

TYROCINII THEOLOGICI PARS V.

In qua agitur de Theologia Morali.

I.

FAcultati Canonicæ affinis est & contermina Theologia Moralis; Quin hæc sine illa perfecta & absoluta esse non potest. Magna enim pars obligationum, quibus Fideles arctantur, ex Legibus Ecclesiasticis consurgit. Has ergo callere necesse est, qui humanas omnes obligationes (quod est officium Theologi moralis) expendit. Hinc autem intelligis, qui sint hujus Theologiæ Tractatus. Cùm enim omnis